

YLÄSÄLI

2011 **3** Tervehdys Tukholman Suomalaiselta Adventtiseurakunnalta

*K*aikki kirjoitetaan muistiin
hänen edessään...

YLÄSALI

2011 - 3

Tukholman
Suomalaisen
Adventtiseurakunnan
uutis- ja yhteyslehti

Osoite
YLÄSALI-lehti
Olof Palmes
gata 25, 3 tr
111 22 Stockholm

Pankkiyhteys
Stockholms finska
adventförsamling
Plusgiro
19 46 61-5

Sähköposti
falcoprofil@bredband.net

Toimituskunta
Ari Laitinen
08-756 80 48
Vieno Piironen
0171-534 02
Riikka Jääskeläinen
riikkajaa@hotmail.com
Sinikka Mäkivierikko
falcoprofil@bredband.net
Aram Mäkivierikko
falcoprofil@bredband.net

Taitto
Sinikka Mäkivierikko

Lehden kuvat
(ellei toisin mainita):
Sinikka Mäkivierikko

Kansikuva
Sinikka Mäkivierikko
Teksti
Mal. 3:16

Kotisivu:
www.ylasali.se

YLÄSALI – avoin foorumi etsijöille, kysyjille, keskeneräisille. Aineisto ei edusta mitään virallista kantaa, kukin kirjoittaja vastaa sisällöstä. Toimituksella on oikeus tarkistaa kieliasu ja tarvittaessa muokata tekstiä. Tilaukset/Osoite-
muutokset mieluiten kirjallisesti tai netissä www.ylasali.se

VANHA KILPAILU YS 2011-2

Kysymme: Minkä (luultavasti myös Jeesuksen käyttämän) työkalun Johannes Kastajan mainitsee? **Vastaus:** Kirves. (Vihjeenä luvut: Matt. 3, Mark. 1, Luuk. 3, Joh. 1). Oikein vastanneita oli useita, joten arvomme voittajan syysjuhllilla 1.10.2011 (ks. s. 18).

UUSI KILPAILU YS 2011-3

Malakian kirjan voisi hyvin luokitella blogiksi. Tämä 2500 vuotta vanha spontaani, henkilökohtainen ja kantaaottava teksti tosin saattaisi tulla sensuroiduksi nykyneitsä vihapuheiden ja kielenkäytön vuoksi. Yläsali-lehtikään ei tohdi julkaista sanasta sanaan purkausta esimerkiksi muodollista jumalanpalvelusta vastaan (Mal. 2:3).

Siinä missä Uusi Testamentti kehottaa krisittyjä tekemään kaiken niin kuin Jumalalle, Mal. 1:8 tuntuu puuskattavan: Tehkää Jumalalle, niin kuin ihmisille! Ette ikinä ilkeäsi antaa kruununprinsessa Victorialle vauvalahjaksi sellaista, mitä tuotte Jumalalle...

Saako Jumala tosiaan vain rippeet ajastamme, voimistamme, varoistamme? Vai annammeko parhaat päältä ensin hänelle, että hän sitten saisi ”näyttää”, mihin hän pystyy? ”Saatte *nähdä*, että minä avaan taivaan ikkunat!” (Mal. 3:10). Tämä bilateraali (kahdenvälinen) vakuus sinun ja Jumalan välillä on varmempi kuin vakuudet Suomen ja Kreikan välillä eurokriisissä.

Mutta kannattaako Jumalaa palvella? Sitä pohtivat Malakian bloggajat livenä, sillä ”Herra kuulee, mitä he sanovat. Kaikki kirjoitetaan muistiin hänen edessään” (Mal. 3:16).

Kysymys: Millaisen vaikutuksen ”Herraa pelkäävien” blogikommentit tekevät toisiini? Ja onko mitään väliä, palveleeko Jumalaa vai ei? (Vihjeeksi Mal. 3:14-20).

Lähetä vastauksesi

30.11. 2011 mennessä osoitteeseen:
YLÄSALI-lehti, Stockholms Finska Adventkyrka
Olof Palmes gata 25 3 tr,
111 22 Stockholm

Tai sähköpostilla: falcoprofil@bredband.net

Korjas YS 2011-2, s. 12: Jääkiekkoilija Ville Peltonen pelasi vuoden 1995 MM-kultajoukkueessa, ei v. 2011. Oli hänet siihenkin valittu, mutta vamma esti pelin. – *Toimitus*

”Jo nyt me olemme Jumalan lapsia, mutta vielä ei ole käynyt ilmi, mitä meistä tulee...”
(1 Joh. 3:2)

Vaihtokauppa

Olet varmaan pannut merkille, että bloggaaminen on yksi tämän ajan muotisanoista. Toisin sanoen ihmiset ottavat kantaa erilaisiin asioihin kirjoittamalla sivuilleen internetissä. Satuun tässä yhtenä päivänä lukemaan bloggaaja **Kristina Gerkman Kempvaisen** kirjoituksen aiheesta ”Luovuttamista vai muuttamista”.

Hän toteaa luopumisen merkitsevän sitä, että jokin asia tai vaihe elämässä lakkaa olemasta. Monesti tilalle tulee vain huokaus ja tyhjiys. Se tuntuu epä-mukavalta. Jokainen kokee varmasti jossakin elämänsä vaiheessa luopumista joko vapaaehtoisesti tai tahtomattaan. Siihen Kristina esittää uuden, varsin mielenkiintoisen näkemyksen. Miten olisi, jos sanan ’luopua’ tilalle otettaisiin sana ’muuttua’? Se on paljon aktiivisempi ja valoisampi sana, sillä se pitää sisällään toivon ja lupauksen siitä, että entisen tilalle tulee jotakin uutta.

Entä kun on kyse uskon tielle lähtemisestä ja sillä eteenpäin kulkemisesta? Monesti tulee ensin luopumisen kokemus. Yhtäkkiä tajuaa, ettei jokin asia tai tavara pidäkään yhtä Raamatun periaatteiden kanssa. Joku voi joutua menemään luopumisessa niinkin pitkälle, mistä Jeesus sanoo: ”Kuka ikinä Jumalan valtakunnan tähden on luopunut kodistaan, vaimostaan tai veljestään, vanhemmistaan, lapsistaan, hän saa jo tässä ajassa moninkertaisesti takaisin ja tulevassa maailmassa ikuisen elämän” (Luuk. 18:29).

Ehkä jotkut teistä lukijoistakin olette joutuneet tällaisiin tai muihin vastaavanlaisiin luopumisiin? Mutta kun sitten ’luopumisen’ tilalle tulee ’muutos’, se sisältää toivon: entisen tilalle tulee jotakin uutta.

Pitääkö tämä paikkansa uskon tien kuljijalle, joka on ottanut Jeesuksen Kristuksen kumppanikseen elämäntiellä?

”Jokainen joka on Kristuksessa, on siis uusi luomus, vanha on kadonnut, uusi on tullut tilalle” (2 Kor. 5:17). Efeso-laiskirjeessä on kehoitus pukea yllemme ”uusi ihminen, joka on luotu sellaiseksi kuin Jumala tahtoo, elämään oikeuden ja totuuden mukaista pyhää elämää” (Ef. 4:24). Siis luopumisen tilalle on tullut muuttuminen!

Joku ehkä toteaa masentuneena: Voi, minun kohdallani tämä kaikki on niin heikkoa!

Älä masennu! Muista Paavalin sanat: ”En tarkoita, että olisin jo sen saavuttanut, päämääräni, tai jo tullut täydelliseksi. Mutta pyrin kaikkiin voimin saavuttamaan sen, kun kerran Kristus Jeesus on ottanut minut omakseen” (Fil. 3:12).

Hyvä lukija! Siispä asettakaamme ’luopumisen’ tilalle sana ’muuttuminen’, sillä eihän meidän tarvitse yksin käydä tätä prosessia läpi. Omistakaamme Pyhään Sanaan kirjoitetut lupaukset omalle kohdallemme: ”Mutta kiitos Jumalalle, joka antaa meille voiton meidän Herramme Jeesuksen kautta” (1 Kor. 15:57).

Voittoisaa kilvoittelua Sinulle tämän syksyn aikana! – *Eeva-Liisa Vihermä*

Kun kukaan ei kuuntele

Sinikantinen kirja

Viime kesänä poikkesin tšekäläiseen halpamyynti-putiikkiin. Kuljeskeltuani tavarapöytien lomitse tulin lopulta kirjahyllyjen luo, jonne alunperinkin olin mennossa. Viimeisen hyllyn oikealla alahyllyltä löysin muutamia hengellisiä kirjoja, mm. sinikantisen *Raamattu itämaisien silmin* (kirj. Merja Merras ja Paul Nadim Tarazi). Koska hinta oli kohtuullinen (€-kymppi setelistä sain vielä kymmenen senttiä takaisin), kaupat tehtiin.

Kirja osoittautui selitysteokseksi, joka pyrkii ymmärtämään Raamattua sen syntytajan taustojen kontekstista käsin. Vaikka Raamattu on kirjoitettu meitä varten, sitä ei ole kirjoitettu meille, vaan aivan toisenlaisille ihmisille toisenlaisessa yhteiskunnassa. Siksi on hyvä tietää noista ihmisistä ja heidän maailmastaan. Raamattu alkaa aucta, kuten teoksen kirjoittajat selittävät.

Luetuani noin puoliväliin tapasin profeetta Jeremian ja selityksen hänen kirjaansa. Löysin siitä vertauksen, jollaista en ollut ennen tavannut. Ensinnä kuitenkin tarkastelen Jeremian aikaan historiallisesti, keitä olivat hänen aikalaisensa, millaista oli silloinen jumalanpalvelus, ketkä olivat seurakuntien johdossa.

Jeremia ja hänen aikalaisensa

Jeremia oli pappi Hilikian poika, Benjaminin heimoa ja kotoisin Anatotista, (n. 5 km Jerusalemissa pohjoiseen). Hänen hepreakielinen nimensä tarkoittaa ”Jahve on korkea” tai ”Jahve korottaa”.

Juudan valtakuntaa hallitsivat tuohon aikaan sen viimeiset kuninkaat: Josia (640 – 609 eKr), Joahas (609 eKr), Jojakim (609 – 598 eKr), Jojakin (598 eKr) ja Sidkia (597 – 587 eKr).

Joahas ja hänen isoveljensä Jojakim (Eljakim) olivat Josian poikia. Jojakin

(Konja eli Jekonja) oli Jojakimin poika. Josian nuorin poika Sidkia (Mattanja), oli Jojakinin setä. Kaikki olivat kuningas Daavidin jälkeläisiä. Useimmat heistä tekivät sitä, mikä on väärää Herran silmissä.

Josia oli kahdeksanvuotias tullessaan kuninkaaksi, ja hän teki sitä, mikä oli oikein Herran silmissä. Josian 13. hallitusvuotena Jeremia sai Herralta kutsun profeetaksi. Jeremia esteli ja väitti olevansa tehtävään liian nuori. Jumala kosketti Jeremian suuta ja sanoi:

”Minä annan sanani sinun suuhusi. Minä asetan sinut tänä päivänä kansojen ja valtakuntien yläpuolelle. Sinun tulee repiä ja särkeä, tuhota ja hävittää, rakentaa ja istuttaa” (Jer.1: 9,10).

Jumala ilmaisi Jeremialle paheksumisensa siitä, että Juudan kansa oli hyljännyt Hänet, uhrannut muille jumalille ja kumartanut omatekoisia jumalankuviaan. Jeremian tuli rohkeasti asettua kansojen ja kuninkaiden eteen ja puhua heille kaikki, mitä Herra käskee. Hänen tuli olla kuin rautapatsas ja pronssivarustus. Vaikka he ryhtyisivät sotaan Jeremiaa vastaan, he eivät voittaisi, sillä Herra olisi hänen kanssaan ja suojelisi häntä.

Jeremia ja Liiton arkkua

Noin 100 vuotta ennen Josiaa Juudan kuningas **Ahas** (732 – 716 eKr), ehkä kaikkein paheellisimman Juudan kuninkaista, oli koonnut ja särkenyt Jumalan temppelin esineet, sulkenut temppelin ovet ja lakkauttanut uhripalvelukset. Alttarin edessä palaneet lamput oli sammutettu, eikä kansan syntien sovittukseksi enää suoritettu uhreja. Pakanajumalien palvontalittareita oli pystytetty kaikkialle Jerusalemin katujen kulmauksiin (2.Aikak. 28:24).

Toinen huono kuningas Juudassa oli ollut **Manasse** (687 – 642 eKr), Josian

isoisä. Hän oli jatkanut epäjumalanpalveluksen levittämistä.

Nyt oli tullut aika toteuttaa ennustus ja rangaista Juudaa sen synneistä. Tämä Jeremian tuli kuuluttaa maanmiehilleen ja vakuuttaa heidät siitä, että Jumala hylkäisi Jerusalemin. Tätä ei kansa voinut uskoa!

”Kukaan ei kysy: ’Missä on Herran liitonarkku?’ Se ei tule enää kenenkään mieleen, sitä ei muisteta eikä kaivata eikä uutta enää tehdä” (Jer. 3: 16).

Kun Jerusalemin temppeli, Jumalan asuinpaikka, oli hylätty, ei myöskään opetettu Tooraa, Jumalan sanaa, vaan ainoastaan pappien mielipiteitä.

”Kuinka te voitte väittää: ’Me olemme viisaita. Meillä on Herran laki.’ Totisesti, lainopettajien kynä on väärentänyt Herran lain! Onnettomasti käy noille viisaille, he joutuvat ymmälle ja heidät vangitaan. He ovat hylänneet Herran sanan – mitä viisautta heillä muka olisi!” (Jer. 8:8,9).

Herran tosi opetus asui nyt Jeremiassa. Jeremian sana oli tästedes Herran sana. Se varoitti juhmallisesti kaikkia, jotka sokeasti luottivat temppelin pyhyyteen Jumalan suojelelun takeena.

Kaksi uskonpuhdistajaa

Herran kutsun jälkeen nuoren Jeremian elämä ei enää koskaan ollut sama kuin ennen. Hän oli onnellinen siitä, että hänen elämänsä oli saanut selvän suunnan ja tarkoituksen.

Kuningas Josia oli tullut herätykseen viisi vuotta ennen Jeremian kutsua. Tuolloin 16-vuotias kuningas kiinnostui esi-isänsä Daavidin Jumalasta. Neljä vuotta myöhemmin, 12. hallitusvuotenaan, nuori kuningas rohkaisi mielensä ja aloitti kampanjan epäjumalia vastaan. Hän ryhtyi hävittämään epäjumalien kukkupyhäkköjä, asera-tarhoja sekä puisia ja metallisia epäjumalankuvia, jotka hänen isoisänsä, kuningas Manasse, oli tehnyt. Josia kierteli paitsi Juudassa myös entisen Israelin alueella hävittämässä epäju-

malien palvontapaikkoja. Työ vaati nuorelta mieheltä suurta rohkeutta. Onneksi Josialla oli rinnallaan pystyvä hallitus, joka tuki häntä.

Uskonpuhdistusta ei suoritettu hetkesä; se oli monen vuoden uutteran työn ja taistelun tulosta. Jeremian saadessa kutsun profeetaksi kampanjan alkamisesta oli kulunut vasta vuosi. Jeremiasta varmaankin tuntui hyvältä tietää, että kuningas, hänen ikätoverinsa, seisoi samassa rintamassa hänen kanssaan.

Jonkin ajan kuluttua kutsumuksestaan Jeremia sai Herralta ensimmäisen sanoman: ”Julista Jerusalemissa koko kaupungin kuullen...” (Jer. 2:1).

Nuori mies astui keskelle Jerusalemin toria ja huusi: ”Näin sanoo Herra: Minä muistan, miten uskollinen olit, kun olit nuori, muistan, millainen oli rakkautesi, kun olit morsian. Sinä seuraisit minua autiomaassa, maassa, jossa mikään ei kasva... Mitä pahaa isänne minusta löysivät, kun he kääntyivät minusta pois? He lähtivät seuraamaan olemattomia jumalia ja menettivät arvonsa minun silmissäni” (Jer. 2:2-6). Jeremia vertaa Juudaa aviovaimoon, josta on tullut kiihkeästi itselleen partneria etsivä portto.

Epäjumalanvastaisen kampanjan kudentena vuotena tapahtui jotain draamatista: temppelin korjaustöiden yhteydessä löytyi kirjakäärö, jossa oli Herran Moosekselle antama laki. Oletettavasti teksti sisälsi myös 5. Mooseksen kirjan, jonka 28. luvulla oli ratkaiseva vaikutus Jeremian myöhempään julistukseen. Lukua kutsutaan Liiton kirjaksi. Siinä luetellaan liiton noudattajille tulevat siunaukset ja rikkojia kohtaavat kiroukset.

Kun nuori kuningas Josia sai tietää, mitä kirjakäärö sisälsi, hän ymmärsi, miten paljon epäjumalanpalvelus Herraa loukkasi. 26-vuotias Josia huokaisi helpotuksesta kuullessaan, ettei Herran rangaistus kohtaisi hänen omana aikanaan.

Ensi töikseen kuningas luki kansalle lain kirjan ja uudisti liiton, jota heidän

tuli noudattaa kaikesta sydämeästään ja sielustaan.

Kirjakäärön löytymisen aikaan Jeremia oli toiminut viisi vuotta, mutta ei ollut aikaisemmin päässyt tutustumaan Mooseksen lakiin. Sen lukeminen oli suorastaan ekstaattinen kokemus. Hän luki sen yhä uudestaan ja uudestaan, kunnes sen ajatuksista tuli hänen ajatuksiaan ja sen kielestä hänen kieltään.

Uskonpuhdistus jatkui seuraavat kolmetoista vuotta. Josia kaatoi kuvia kukkuloilta sekä Juudan että Israelin alueella. Jeremia saarnasi hänen vierellään epäjumalanpalvelusta vastaan.

Juuda kohti tuhoaan

Assyrian suurvalta-asemaa oli kestänyt kolme pitkää vuosisataa, mutta sen loppu hämmötti jo. Pääkaupunki Ninive kukistui Uus-Babylonian hyökkäyksessä vuonna 612 eKr. Egyptin farao Neko tajusi tuon uuden suurvallan uhan ja kiiruhti Assyrian avuksi. Juudan kuningas Josia yritti pysäyttää Egyptin joukot, mutta haavoittui kuolettavasti Megiddon luona 609 eKr. Egyptiläiset jatkoivat Eufratia kohti, mutta Babylonian kruununprinssin Nebukadnessar tuotti heille tappion Karkemisissa 605 eKr. Näin Juuda joutui Babylonian etupiiriin.

Josian kuoleman jälkeen Jeremia toimi kuningas Joahasin, Jojakimin, Jojakinin ja Sidkian aikana Jerusalemin tuhoon asti ja vielä sen jälkeenkin. Yli 40 vuotta hän oli Juudan luopumuksen todistajana.

Josian viimeinen sotaretki tuli kalliiksi: voittaja määräsi sen maksettavaksi suuret sotakorvaukset. Uusi kuningas, **Joahas**, sai olla virassaan vain kolme kuukautta. Ehti toki silti ”tehdä sitä, mikä oli väärää Herran silmissä”. Farao Neko vangitsi hänet ja nimesi Josian vanhimman pojan, Jojakimin, kuninkaaksi.

Myös **Jojakim** teki sitä, mikä oli väärää Herran silmissä. Lisäksi hän oli turhamainen ja tuhlaavainen. Hän maksoi faraoille Josian aiheuttamat sotakorvaukset kiskomalla ne kansalta veroina.

Lisäksi hän vaati rakennettavaksi uuden, setripuulla paneloidun palatsin. Jeremia kritisoi häntä tästä kaiken kansan edessä.

Vähitellen kanaanalaiset epäjumalanpalvelusriitit alkoivat tehdä paluutaan, eikä aikaakaan, kun kuningas Josian innolla ajama uskonpuhdistus oli painunut unohduksiin.

Vuonna 605 eKr Babylonian kuninkaaksi tullut Nebukadnessar ryhtyi piirtämään Jerusalemia. Hän vei pakko-siirtolaisuuteen Baabeliin kuninkaallisen perheen ja maan muut johtajat, mukana myös Danielin tovereineen.

Hokemasta ”Herran temppeli” oli tullut uskon peruspilari. Kansan mielestä riitti, kun käytiin temppelissä uhraamassa jokunen uhri silloin tällöin...

Jeremian temppelisaarna

Temppeli oli kansan ylpeys ja silmäterä. Lukemattomia uhreja oli vuosien saatossa sen alttarilla uhrattu. Kuningas Jojakimin hallitusajan alkupuolella Jeremia sai Herralta käskyn mennä temppelin esipihalle puhumaan Juudan kaupunkien asukkaille. ”Hylätäkää väärät tienne ja tehkää hyvää! ... Älkää luottako valheen puhujiin, jotka hokevat: Tämä on Herran temppeli. Herran temppeli, Herran temppeli” (Jer. 7:2-4). Hokemasta oli tullut uskon peruspilari. Kansan mielestä riitti, kun käytiin temppelissä uhraamassa jokunen uhri silloin tällöin.

Nyt Jeremia hyökkäsi kiivaasti tätä pyhää paikkaa vastaan. Sen portilta hän huusi suureen ääneen, etteivät Herran antamat armonvälineet (uhrit) vaikuta pelkästään toimituksina. Ne vaikuttivat vain silloin, kun niihin turvaututaan katumuksessa ja uskossa.

”Te varastatte, murhaatte, teette avioirikoksia, vannotte väärin, uhraatte Baalille ja juoksette muiden jumalien peräs-

Jeremia pyysi sihteerikseen Barukia. Nimi merkitsee ”siunaus”. Siunaus tästä nuoresta miehestä tulikin – elinikäinen ystävä ja opetuslapsi Jeremialle.

sä, joita ette edes tunne! Sitten te tulette tähän pyhäkköön, joka on Herran nimelle omistettu, ja sanotte: ’Me olemme turvassa!’ Kuitenkaan ette luovu kauhistuttavista teoistanne. Rosvojen luolanako te pidätte tätä temppeeliä, joka on Herralle omistettu?’ (Jer. 7:9-11).

Jeremia ennusti, että tämä Josian aikana kaunistettu temppelel tuhoitaisiin jo hänen omana aikanaan. Profeetta Miika oli sata vuotta aikaisemmin julistanut, että temppeleliviiri jäisi kerran metsän peittoon (Miika 3:12).

Kirjakäärö ja sen kohtalo

Tänä mullistusten vuonna 605 eKr. profeetta Jeremia sai uuden tehtävän: ”Ota kirjakäärö ja kirjoita siihen kaikki ne sanat, jotka minä olen puhunut sinulle Israelista, Juudasta ja kaikista muista kansoista Josian ajoista lähtien tähän

päivään saakka. Ehkäpä Juudan heimo kääntyy pois pahalta tieltä kuultuaan, minkä onnettomuuden minä olen aikonut tuottaa tälle kansalle. Silloin minä annan jokaiselle anteeksi hänen syntinsä ja rikkomuksensa” (Jer. 36: 2 – 3).

Jeremia pyysi sihteerikseen Barukia, ”siunattua”. Siunaus tästä nuoresta miehestä tulikin – elinikäinen ystävä ja opetuslapsi Jeremialle.

Yli kahden vuosikymmenen profetioiden muistiinmerkitsemiseen kului aikaa runsas vuosi.

Jojakimin kolmantena hallitusvuotena Babylonian kuningas Nebukadnessar saartoi Jerusalemin. Herra salli Jojakimin ja osan Jumalan temppelein pyhistä esineistä joutua viholliselle (Dan. 1: 1 – 2). Juuda siirtyi Egyptin vaikutuspiiristä Babylonian vallan alle.

Joulukuussa 604 eKr, kun kirjakäärö oli valmistunut ja kuningas palannut nöyryyttävältä ulkomaanmatkaltaan, Jerusalemiin oli kuulutettu paastopäivä ja kutsuttu koolle juhla kokous. Baruk oli jo ehtinyt lukea kirjakäärön hallitukselle. Lopulta tieto siitä tuli myös kuninkaan kirjuriin korviin. Kuninkaan oli myös saatava kuulla, mitä kirjakäärö sisälsi. Jehudi, Netanjan poika, kutsuttiin lukemaan.

”Kuningas asui silloin talvipalatsissaan; käsillä oli jo vuoden yhdeksäs kuukausi. Hänen edessään hehkui hiililämmitin. Aina kun Jehudi oli lukenut kolme tai neljä palstaa, kuningas leikkasi ne irti kirjuriinveitsellä ja heitti hiililokseen. Näin koko käärö paloi tuhkaksi” (Jer. 36: 21, 22).

Jeremia ja Baruk määrättiin vangittavaksi, mutta heitä ei löydetty. He ryhtyivät työhön ja kirjoittivat uuden kirjakäärön, joka sisälsi kaiken sen, mitä oli ollut poltetussa kirjassa, lisäksi paljon muita ennustuksia. Uudessa oli myös tuomion sanan kuningas Jojakimia varten. Yksikään hänen jälkeläisistään ei tulisi istumaan Daavidin valtaistuimella.

Jeremia ja Baruk joutuivat elämään maan alla koko Jojakimin jäljellä olevan hallitusajan (6 -7 vuotta). Tyrannimainen kuningas sai väkivaltaisen lopun. Oletettavasti Jojakimin tappoivat omat kansalaiset. ”Sinun ruumiisi pauskataan ulos, ja se saa virua päivät paahteessa ja yöt kylmyydessä” (Jer.36:30b).

Juudan seuraava kuningas

Seuraava kuningas, **Joakin**, hallitsi Juudaa sata päivää – hänkin tehden pahaa ”aivan niin kuin hänen isänsä oli tehnyt” (2.Kun.24:9). Jerusalemia piirrettiin koko Jojakimin lyhyen hallituskauden ajan. Nuori kuningas oli loppujen lopuksi niin viisas, että antautui mieluummin kuin antoi nälän, ruton ja miekan hävittää kaupungin.

Edellisellä kerralla Juuda oli menettänyt vain muutaman ylhäisen panttivangin. Nyt Nebukadnessar vei mukanaan ammattimiehiä, joista oli puute Babylo niassa. Lisäksi vietiin päämiehet, 7000 sotilasta sekä profeetta Hesekiel, josta Herra teki ”loistavan lampun” Babylo ni an pakkosiirtolaisten keskuuteen.

Valloittajan oikeudella Nebukadnessar marssi myös temppeleihin ja otti sieltä kai ken irtokaluston ja repi vielä irti kai ken, mitä Salomo oli sinne kullasta teettänyt. Merkillistä on se, että kaikki Raamatun kirjoittajat vaikenivat kuin muuri Her ran arkun kohtalosta. Jer.3:16:ssa vain mainitaan, että tulee päivä, jolloin sitä ei enää tarvita. On saatu uusi, ”armon valtaistuin” (Hepr.4:16). ”Tulee aika, sanoo Herra, jolloin Daavidin suvusta nousee Vanhurskas Verso. Hänen aikanaan Juu da saa avun, ja Israel elää turvassa. Häntä kutsutaan tällä nimellä: ”Herra on mei dän vanhurskaudemme”” (Jer. 23:5-6).

Juudan viimeinen kuningas

Vuonna 597 eKr, Jerusalemin piirityksen yhä jatkuessa, Nebukadnessar asetti Juu dan valtaistuimelle Josian nuorimman pojan, **Mattanjan**, jolle hän antoi nimen **Sidkia** (Zidqijahu), mitä paikallinen kan-

sa ihmetteli. Nimihän merkitsee ”Herra on meidän vanhurskaudemme”. Saman nimen Jeremia oli ennustanut tulevalle Messias-kuninkaalle!

Jos Jeremia elätteli toiveita, että edes tämä Josian pojista olisi tullut isäänsä, hän joutui katkerasti pettymään. ”Sidkia teki sitä, mikä oli väärää Herran, hänen Jumalansa, silmissä, eikä nöyrytnyt, vaikka profeetta Jeremia puhui hänelle, mitä Herra oli käsenyt” (2.Aikak. 36:12).

Kaldealaisten ryöstöretken jälkeen Herran temppelelly ammotti tyhjiyttään. Kaikki kultaesineet olivat poissa, samoin Herran arku. Arkun myötä temppeleistä oli poistunut myös Herran kirkkaus, hänen läsnäolonsa merkki. Ei voitu enää olla varmoja, asuiko Herra temppeleis sään. Ellei, missä hänet sitten kohdattai siin?

Eräänä kohtalokkaana päivänä Sidkia teki sotilasjunttansa ja profeetta kollegionsa neuvosta katastrofaalisen erehdyksen: hän päätti nousta kapinaan Babylo ni aa vastaan. Vain kuusi vuot ta Sidkia oli jaksanut pysyä uskollisena valalle, jonka oli käynyt Babylo ni a ssa vannomassa Herran nimeen: että pysyisi suurkuninkaan uskollisena vasallina.

Sidkian tähden Herran viha oli nous sut sekä Jerusalemia että Juudaa vastaan. Viimein Herra antoi Nebukadnessarin sotajoukkoineen tulla Jerusalemin edus talle. Tämä kolmas Jerusalemin piiritys alkoi vuonna 589 eKr. Syyria ja Juudan varustetut kaupungit valloitettiin yksi toisensa jälkeen. Piiritys kesti puolitoista vuotta, jona aikana ruokavarat ehtyivät kaupungista. Sidkia pääsi pakenemaan, mutta saatiin vangituksi ja tuotiin Nebu kadnessarin luo. Hän joutui katsomaan poikansa teloituksen, sen jälkeen hänet itsensä sokaistiin. Jerusalemin temppelelly, kuninkaan palatsi sekä kaikki Jerusale min talot poltettiin. Loputkin kansasta vietiin pakkosiirtolaisuuteen. Kaikkiaan Juudasta vietiin Babylo ni a an 4600 hen keä.

Saran Salaman loimiteksti "Kuninkaiden Kuningas" olisi sopinut todelliselle Kuninkaiden Kuninkaalle, mutta ratsuksi kolminkertaisesta ravikuninkaasta ei olisi ollut: Rauhanruhittina valitsi aasin. Rauhantahdon symboliksi osoittaakseen, ettei "so-taväellä ja voimalla"? Vai näyttäkseen, että hänelle kelpaa sama mikä tavalliselle, köyhälle työläiskansalle?

KUVA: ESKO MÄKIVIERIKKO

Uusi Jerusalem

Jerusalem vääntelehti kuolinkouristuksessaan Jeremian kirjoittaessa Lohdutuksen kirjaa: kaupunki rakennettaisiin vielä kerran yhtä ihanaksi kuin Salomon päivinä. Daavidin suvusta nousisi messiaaninen kuningas, joka hoitaisi myös papin tehtäviä. Uusi Jerusalem olisi ikuinen: "Sitä kaupunkia ei milloinkaan enää revitä eikä tuhota" (Jer. 31: 38, 40b).

Jeremia viittaa päivään, jolloin uusi Daavid saapuisi kuninkaana tytär Siionin luo aasilla ratsastaen. Mutta Siion torjui tuon kuninkaan ja naulitsi hänet ristille; siksi hävitys kohtasi vielä kerran. Lohdutuksen kirjan lupaukset toteutuvat lopullisesti siinä Jumalan kansan kotiinpaluussa, jolloin Hyvä Paimen vie heidät uuteen taivaaseen ja uuteen maahan.

Uusi liitto

Liiton kirjan löytymisestä lähtien Jeremia oli koettanut saada Juudan kansan tajuamaan, miten perusteellisesti se oli liiton rikkonut. Lain saarna ei kuitenkaan saanut aikaan muutosta kansan moraalissa, saati sydämessä. Piiritetylle Jerusalemlle kuitenkin luvataan, että Herra vielä kerran tulisi solmimaan liiton: "Minä teen **uuden liiton** Israelin kansan ja Juudan kansan kanssa... Minä panen lakini heidän sisimpäänsä, kirjoitan sen heidän sydämeensä. Minä olen heidän Jumalansa, ja he ovat minun kan-

sani" (Jer. 31: 31, 33b). Tämä on ainoa kerta, jolloin nimitystä "uusi liitto" käytetään Vanhassa Testamentissa. Ajatus kyllä esiintyy muidenkin profeettojen julistuksessa, mutta kukaan toinen ei käytä juuri tätä sanaparia. Uudessa Testamentissa sitä käyttävät Jeesus, Paavali ja Heprealaiskirjeen kirjoittaja.

Uudet ehdot

Miten me opimme tuntemaan Jeesuksen uudessa liitossa? Siten, että saamme häneltä syntimme anteeksi yhden kerran, kymmenen kertaa, sata kertaa, tuhat kertaa. Tämä prosessi auttaa meitä vähitellen ymmärtämään, miten paljon me Vapahtajalle merkitsemme, ja miten kalliit lunnaat hän on ollut valmis meistä mak samaan. Ei hopealla eikä kullalla, vaan pyhällä ja kalliilla verellään.

Viimeinen lohdutus ennen tuhoa

Jeremia oli ennustanut tuhon tuloa neljän vuosikymmenen ajan, mutta kansa oli pitänyt häntä ilonpilajana ja pahanilmanlintuna. Nyt osat olivat vaihtuneet. Kansa ei nähnyt enää yhtään valopilkkua edessään. Ainoa, jolla toivo oli yhä tallella, oli nälkiintynyt, kaltoin kohdeltu, vanha profeetta päivartion pihassa.

Viimeinen mahdollisuus reagoida uhkaavaan katastrofiin oli tarttua Jumalan sanan lupauksiin ja uskoa, ettei se ollut kaiken loppu. Katastrofin keskellä ja sen

Raamattu ei kerro, missä vainotut kirjailijat Jeremian aikana saivat turvapaikan, mutta Sigtunasta on tulossa Ruotsin seitsemäs sellainen paikkakunta, jossa uhattu tai vainottu kirjailija saa asunnon ja ylöspidon vuodeksi, pariksi voidakseen rauhassa omistautua työilleen.

Tänä vuonna 90 vuotta täyttävä kansainvälinen kirjailijoiden sananvapausjärjestö PEN arvioi, että maailmassa on tällä hetkellä ainakin 1000 kirjailijaa, jotka ovat hengenvaarassa, vangittuna tai jo surmattu sen perusteella, mitä ovat kirjoittaneet.

(Lähde:unt.se 6.9.2011; English PEN).

takaa häämöttivät Jumalan suuret armo-teot. Jeremia sai vielä viimeisen lohdu-tuksen sanan, jonka oli määrä kantaa hänet ja muut uskovaiset kauhistuttavan Herran vihan päivän yli.

”Vielä toistamiseen” Jeremialle tuli sana. ”Huuda minua avukseksi, niin minä vastaan sinulle... Piiritysvallit ja ja kaldealaisten miekka tuhoavat tämän kaupungin talot ja Juudan kuninkaiden palatsit.... Vihassani ja kiivaudessaani minä löyn Jerusalemin asukkaat kuoli-aaksi. Heidän pahuutensa tähden minä en enää katso tämän kaupungin puoleen...”

Mutta sitten sanoma jatkuu: ”Minä käänän Juudan ja Israelin kohtalon, rakennan ne entiselleen. Minä puhdistan niiden asukkaat kaikista synneistä, joilla he ovat rikkoneen minua vastaan... Minä annan anteeksi kaikki heidän pahat tekonsa... Koko maailman kansat ovat ymmällään ja peloissaan, kun kuulevat, miten paljon hyvyyttä ja menestystä minä suon Jerusalemile.” (Jer. 33:1-9).

Tempppelin tuho. Uusi temppele

Jeremian ajan temppele hävitettiin. Jee-suksessa Jerusalemiin rakennettiin täy-dellinen temppele, täydellinen uhrialtari (Joh.2:19-21). Siellä uhrattiin täydellinen

uhri ja sovitetiin maailman kaikki synnit.

Helluntaina Jumala rakensi itselleen vielä yhden temppele – maailman-laajuisen kristillisen kirkon – ja kutsui palvelukseensa uuden papiston ja uudet leeviläiset: ”Rakentukaa itsekini elävinä kiviinä hengelliseksi rakennukseksi, pyhäksi papistoksi toimittaaksenne hengellisiä uhreja ... te olette kuninkaallinen papisto, määrätty julistamaan hänen suuria tekojaan” (1. Piet.2:5-9).

Jeremian viimeiset ajat

Katastrofin keskellä oli tapahtunut pie-noinen ihme. Miehitettyyn Juudaan oli saatu käskynhaltijaksi oman maan mies, Gedalja, joka valitsi hallituskaukungikseen Mispan, parikymmentä kilometriä Jerusalemistä pohjoiseen. Hän kuului samaan Safanin perhekuuntaan, joka pahimpinakin aikoina oli uskaltanut lukeutua Jeremian ystäväksi . Safanin suku oli (Jeremian vaikutuksesta?) kannattanut pro-Babylonia-politiikkaa. Se oli paennut tai viety ajoissa pois Jerusalemistä ja välttänyt siten piirityksen kauhut.

Gedaljan oli onnistunut voittaa suur-kuninkaan suosio, joten Nebukadnessarin ja Gedaljan välillä vallitsi luottamuk-sellinen suhde.

”Luomakunta huokaa.” Nokkaliina on tarpeen, sillä ”maa murehtii”: se on ”saastunut asukkaittensa alla...”

Gedalja kohteli Jeremiaa aivan erityisen kunnioittavasti. Hän tiesi, miten paljon Juudan kansa oli kiittolisuudenvelassa vanhalle profeetalle. Samaten Jeremia oli kiintynyt koko sydämeästään Safanin perheen viisaaseen ja ystävälliseen vesaan. Jeremia sai siis sekä uransa alussa että sen lopussa kokea hurskaan hallitsijan mukanaan tuoman siunauksen: ensin Josian, sitten Gedaljan aikana.

Gedaljan alaisuuteen oli asetettu ne miehet, naiset ja lapset, maan köyhät, joita ei oltu siirretty Babyloniaan.

Osa Juudan sotapäälliköistä, jotka olivat Sidkian salaoven kautta paenneet, piileskeli yhä vuoristoseudulla. He palasivat Mispaan ja tunnustautuivat Gedaljan alamaisiksi. Tämä takasi heille turvapaikan sillä ehdolla, että osallistuisivat syksyn sadonkorjuuseen.

Joukossa oli kuitenkin eräs kiihkoimielinen nationalisti, Ismael nimeltään. Tämä oli oleillut jonkin aikaa Ammonissa, jonka kuningas Baalis himoitsi Juudassa vielä olevia aarteita. Hän pyysi Ismaelia ottamaan hengiltä Gedaljan. Palkkion toivossa tämä suostuikin. Hän kokosi ympärilleen joukkion, ja yhtei-

sellä aterialla, johon osallistui useita Juudan miehiä, he toteuttivat murhatyönsä.

Palatessaan Ammoniin terroristit ottivat mukaansa joukon Juudan kansalaisia, mutta takaa-ajavat juutalaiset sissit vapauttivat heidät.

Jeremialta kysyttiin: Mikä nyt neuvoksi? Tämä rukoili Herraa saadakseen ohjeita. Kymmenen päivän kuluttua tuli tieto, ettei heidän pidä lähteä minnekään. Kansan tuli turvautua Jumalaansa ja jädä paikoilleen.

Jeremia välitti Herran vastauksen ja varoitti: ”Jos te suuntaatte kulkunne kohti Egyptiä etsiäkseen sieltä turvapaikkaa, niin miekka, jota te nyt pelkääte, tavoittaa teidät sielläkin, ja nälkä, josta te nyt olette huolissanne, seuraa teitä Egyptiin saakka. Siellä te kuolette!” (Jer.42: 15 – 22).

Kansa väitti Jeremian valehtelevan ja Barukin siihen yllyttävän. Parempi olisi olla Egyptissä kuin joutua Babyloniaan pakkosiirtolaisuuteen. Niin lähdettiin Egyptiin vastoin Herran neuvoa ja saavuttiin Tahpanhesiin Egyptin puolelle. Jeremia ja Baruk vietiin mukana.

Miten Jeremian elämä päättyi, ei kukaan tiedä varmasti. Perimätiedon mukaan juutalaiset kivittivät vanhuksen kuoliaaksi Tahpahesissä noin vuonna 583 eKr.

Varmaa on kuitenkin se, että kuolema oli Jeremialle voitto. Sota oli hänen kohdaltaan nyt sodittu. Uuden Jerusalemin portilla seisoo Herra itse ”nenäliina kädessään” valmiina pyyhkimään viimeisetkin kyneleet uskollisen profeettansa silmistä. Helmiportilla Jeremia saa kuulla Jeesuksen suusta sen kiitoksen sanan, jota vaille hän täällä maan päällä oli jäänyt:

”Hyvin tehty! Olet hyvä ja luotettava palvelija. Vähässä olit ollut uskollinen, minä panen sinut paljon haltijaksi. Tule Herrasi ilojuhlaan!” (Matt.25:21).

– *Eero Toivonen*

Lähetystyön vireä veteraani 90 v

Johannes Onjukka.

Johannes Onjukka, tai “Juke” kuten hänet tunnetaan Suomessa, täyttää 90 v 24.9.2011. Pienestä pojasta köyhän Karjalan kankahilta on tullut Vaka Vanha Väinämöinen.

Polut veivät Sortavalasta Suomeen, Toivonlinnaan ja Ekebyholmiin, ja niiden varrelta poimi hän sekä tietoa että kauniin Esterin mukaansa elämän suurelle tielle, jota hän tarmokkaasti ja iloisena vaelsi aina Jumalan usko mielessään ja halu palvella Vapahtajaansa, niin kuin eräs pikkutyttö sanoi: ”Johannes on Jumalan mies, joka tekee Jeesuksen töitä.”

Hänen emonsa Alexandran (”Sannin”) toive toteutui: pikku Jukasta tuli adventtisanoman innokas levittäjä – ihan Afrikan asti. Lisäoppia hän haki sekä Newboldista että Andrews Yliopistosta, ja kreikan kielen lappuja löytyi joka taskusta.

Hänet muistetaan aina Kallioniemen alkua ajoilta Afrikan viidakoihin asti vikkelenä ja tunnontarkkana, olipa sitten kyseessä pastorin tai opettajan tehtävät. Moni löysi Jeesuksen hänen kauttaan, ja se oli hänen elämänsä suurin ilo.

Suurella maantiellä oli myös surua, suurin niistä kauniin Esterin jättäminen tien varrelle. He olivat vaeltaneet yhdessä yli 40 vuotta.

Esteriä me kaikki kaipaamme, kun ajattelemme Johanneksen pitkää elämää. Mutta Esteri on meidän sydämissämme ja yhtyy siten kanssamme laulamahan onnittelut

“Tämän päivämme iloksi
Päivän kuulun kunniaksi,
Kauniin huomenen huviksi
Uuen aamun alkeheksi.”
(Vapaa runoilu Kalevalasta)

Isää juhlien tyttäret

– Irmeli ja Eija perheineen

Esteri ja Johannes Onjukka. Yhteistä taivalta ennen Esterin poismenoa ehti kertyä 40 vuotta. Johannes viettää eläkepäiviään Nyhyttanin seudulla Ruotsissa. ”Isä, joka salassa näkee”, maksaa senkin vaivannäön, mistä muut eivät tiedä.

Sallikaa lasten...

Onko kenties uskonn vapauden rajoittamista, jos lapsilta uskonnon vapauden nimissä evätään uskonnollinen kasvatus verukkeella, että heidän pitää saada itse valita, sitten kun alkavat ymmärtää? Entä jos lapsi ei elä niin kauan, että ehtii ”ymmärtää”? Onko valinnan vapautta, ellei anneta tietoa vaihtoehtoista? Luonto ei jätä jälkeläisten selviämistä satuman varaan – emot opettavat...

Äitini kuului Pelastusarmeijaan, ennen kuin hän liittyi adventtiseurakuntaan Tampereella. Minä kävin Pelastusarmeijan sunnuntai koulua. Minut vihittiin Pelastusarmeijan lippujen alla lapsisotilaaksi syyskuussa 1942. Sain kortin, joka sisälsi lapsisotilaan todistuksen, passin ja sitoumuksen.

Se, että olen 7-8-vuotiaana kirjoittanut nimeni selvemmin kuin nykyisin, ei ole niin tärkeää kuin se, mitä olen allekirjoittanut. Pelastusarmeijan lapsisotilaan todistuksessa sanotaan: ”Olen nähnyt olevani syntinen ja tunnustanut syntini Jeesukselle. Uskon, että Jeesus kuoli minun edestäni ja koko maailman edestä. Uskon, että Jumala Kristuksen tähden on antanut minulle anteeksi.”

Kortin alareunassa on viiva, jonka alapuolella sanat: ”Lapsisotilaan allekirjoitus.” Sen yläpuolelle on kaunokirjoitusta tapaillen kirjoitettu ”Joel Niininen”.

Tällä passilla ei mihinkään pääse, eikä se valtuuta minua mihinkään täällä. Se sisältää kuitenkin hyvin arvokkaan asian. Jos minä pidän siitä kiinni, taivaan portit aukeavat minulle tällä passilla:

”Olen nähnyt olevani syntinen ja tunnustanut syntini Jeesukselle. Uskon, että Jeesus kuoli minun edestäni ja koko maailman edestä. Uskon, että Jumala Kristuksen tähden on antanut minulle anteeksi.” – Joel Niininen

”Ei mikään ole liian pieni”

Kun Norjaa oli 22.7.2011 kohdannut Breivik-tragedia (Osloon pommiisku ja joukkomurha Utøya-saarella, missä kymmenet nuoret menettivät henkensä oman maanmiehensä ampumana), järjestettiin eri puolilla maata ruusu- ja soitutukukueita uhrien muistoksi.

Kaikki eivät voineet olla suurissa massatapahtumissa, mutta, kuten yksi pienempään osallistunut, *Stine Melbø*, 23, sanoi:

– Mikään muistokue ei ole liian pieni! Niinpä esimerkiksi Vermassa marssi 11 henkilön ryhmä. Sumut ja rankkasateet eivät haitanneet ... (Lähde: nrk 25.7.2011).

Olisiko tästä lohduksi pienille seurakunnille? Koolla ei ole väliä: myötätuntoa voi osoittaa, surua jakaa, toinen toistaan tukea jäsenluvusta riippumatta. Yhteisöllisyyttä on lupa harjoittaa hyvinäkin päivinä, ilman joukkomurhia ja pommeja. – *SM*

IN MEMORIAM

*Teuvo Pärlesten, s. 22.6.1932 Pori
k. 21.8.2011 Norrtälje*

Pastori **Ragnar Svensson** kastoi Teuvo Pärlestenin ja hänen vaimonsa Hiljan Göteborgin adventtikirkossa 21.9.1957. Hiljan kuoltua 2006 Teuvo muutti melko pian Häverödalista (Halstavikin lähellä) Rimbohon, ja syksyllä 2010 Väddön kunnan hoitokotiin Älmstagarđeniin. Norrtäljen sairaalassa hän ehti olla vain muutaman päivän ennen kuolemaansa.

Teuvolla oli hyvä ulosanti niin puheessa kuin kirjoittamisessa, jopa säveltämisessä. **Boris Källman** on sovittanut 40 Teuvon säveltämää runoa, jotka on julkaistu nuottipainoksena vuonna 2004 (*Laulun aika on tullut*).

Teuvon hautajaiset olivat 9.9.2011 Häverön kappelissa. Läsna oli noin 20 henkilöä (omaiset ja kahdeksan Ekebyholmin seurakuntalaista). Siunauksen toimitti **Heikki Luukko** avustajanaan Ekebyholmin seurakunnan pastori **Tobias Edlund**. Tämä soitti myös trumpettisoolona oman sovituksensa laulusta "Olen kuullut on kaupunki tuolla". Alku- ja loppusoittona esitettiin Teuvon säveltämiä lauluja, urkurina **Vivianne Karlsson** Ekebyholmista. Lähiomaisten kesken pidetyssä muistotilaisuudessa **Heikki Luukko** ja **Sami Onjukka** edustivat Ekebyholmin seurakuntaa, jonka jäsen Teuvo oli.

Suremaan jäivät muiden omaisten ohella kasvattilapset Risto ja Pia perheineen. Hiljan ja Teuvon ainoa oma lapsi hukkui pikkupoikana Suomenjoella.

– *Heikki Luukko/sm*

Valo loistaa edessäpäin, kulkekaamme sitä kohti. Se ei koskaan johda meitä harhaan. Jeesus on maailman valo. Joka häntä seuraa, saa kulkea turvallisena.

– *Teuvo Pärlesten* (Yläsali 2007-2)

Veli muistelee

Mitä minä kertoisin Teuvosta, minun vanhemmasta veljestä? Siitä olisi paljon kerrottavaa. Siitä saisi kirjoitettua kokonaisen kirjan. Mutta otan tähän vain pari, kolme asiaa. Alkoholista ja tupakkaa käytti hän nuorempana, mutta pääsi niistä eroon Herran avulla täällä Ruotsissa. Hän johti vanhempamme oikealle tielle ja minut myös. Olen suuresti kiitollinen hänelle siitä. Nyt, hänen pois menonsa jälkeen, jäi sydämeeni suuri tyhjä kuoppa. Tuntui oudolta, kun näin valkoisen arkun kappelissa. Onko tämä tottakaan, näin ajattelin, ja jäin häntä kaipaamaan. En osaa sanoa kuvata sitä tyhjyyttä, mikä on sydämesäni, mutta koetan esittää sen lyhykäisellään "runolla".

Teuvon osa

Vaimeni nyt myrskyt, lakkasivat tyrskyt. Hiljaisuus syvä, rauha hällä hyvä. Teuvon aika jätti, maan tuskista lähti. Hän haudassa lepää, eikä vielä herää. Herraa hän odottaa, sanomaa kutsuvaa. Sen hän kyllä kuulee ja haudasta nousee. Herra häntä auttaa, ylös maasta nostaa, paratiisiin kantaa, ikielon antaa. Hän on lapsi Herran, tuli siksi kerran, kun hän sai sanoman, kutsun Herran rakkaan. Herran tietä kulki, sen sydämeen sulki, sitä hyljännyt ei, se onneen hänet vei. Nyt palkinnon hän saa, murheet jää selän taa. Taivaan portti aukee, sisälle hän kulkee, pääsee Herran luokse, pois ei sieltä juokse. Tämä osa hänen, ihmisen tään pienen.

– *Simo Leskisenoja*

Kiitos On joka kerta järkyttävä yllätys sellaisen ihmisen lähtö, joka on "aina" ollut olemassa – kuten Teuvo Yläsali-lehdelle. Se mikä on kirjoitettu, on nyt hänen osaltaan kirjoitettu. Sanat jäävät elämään. Tuotteliasta, pitkäaikaista avustajaa kiittäen: – Yläsali/ sm

Ajatuksen kirkkaus, tunteen puhtaus, tahdon lujuus

Kapellimestari **Herbert Blomstedtille** (s. 1927) myönnettiin kesällä 2011 Leipzigin kaupungin Bach-kunniamitali ansiostaan **J.S. Bachin** (1685-1750) musiikin edistämisestä.

Blomstedt ei ole ainoa Leipzigin **Gewandhaus**-orkesterin kapellimestareista, jolla on ollut Bach ohjelmistossaan. Yksi kuuluisimpia saman viran haltijoita ja Bachin tuotannon tunnetuksi tekijöitä 1800-luvulla oli **Felix Mendelssohn** (1809-1847). Hän johti mm. *Matteuspassion* Berliinissä v. 1829. Bachin kuoleman jälkeen tämä Mendelssohnin mielestä ”kristillisyyden suurin musiikiteos” oli ollut haudattuna partituuriinsa lähes 80 vuotta, kunnes juutalainen herätti sen henkiin.

Gewandhaus-orkesterin moton ”Tosi ilo on vakava asia” Mendelssohn näyttää tulkinneen myös kääntäen: Vakava asia on tosi ilo. Kristinuskoon 7-vuotiaana kastettu ja kastevuodestaan 1816 lähtien nimeä **Mendelssohn-Bartholdy** käyttänyt säveltäjä oli Berliinin passion

Bach oli omalla aikanaan arvostettu pikemminkin urkuexperttinä kuin säveltäjänä. Tänä päivänä on vaikea kuvitella musiikkielämää, etenkin kirkkomusiikkia, ilman Bachin sävellyksiä.

aikoihin 20-vuotias. Hän kuoli Leipzigin kaupungissa 1847 vain 38-vuotiaana, mutta ehti sekä säveltää itsensä että tulkita Bachin pysyvästi musiikin maailmankartalle.

Bachin teoksissa toistuu kirjainyhdistelmä SDG (Soli Deo Gloria – yksin Jumalalle kunnia). Herbert Blomstedt otsikoi erään artikkelinsa kirjaimella M. M=’millenium’ (tuolloin vuosituohannenvaihe 1999/2000). Mutta myös M=’minne’ (muisti), tai M=’mod’ (rohkeus). Mitä tulee muistaa? Se, kuinka usein elämä ollut epäoikeudenmukaista – meidän eduksemme! Mitä pitää uskaltaa? Elää vakaumuksensa mukaan kiitosta tai kritiikkiä ajattelematta.

Bachia ja Blomstedtia yhdistää myös ahkeruuden arvostus. Bach uskoi, että jokainen pystyy samaan kuin hän, jos tekee yhtä paljon työtä. Blomstedt pitää itsensäanselvänä, ettei orkesterin ja yleisön eteen ole oikeutta astua ilman huolellista valmistautumista. Silti hän myöntää: hienoin ja syvälinen musiikissa on aina lopulta armoa.

Ajatuksen kirkkaus, tunteen puhtaus, tahdon lujuus – miten välittää edelleen maailmankatsomuksensa ihanteet musiikissa? Leipzigin Bach-jury perusteli Blomstedtin palkitsemista mm. sillä, että tämä oli onnistunut tuomaan Bachin musiikin uusien kuulijakuntien ulottuville.

Bachiin liitetty epiteetti ”viides evankelista” ei liene aivan väärä. Esimerkkinä mainittakoon erään keskitysleirivangin todistus: Auschwitzin jälkeen hänen oli ollut mahdotonta uskoa Jumalaan. Bachin musiikki sai uudestaan uskomaan: Jumala on. Sittenkin.

Herbert Blomstedtia voisi sanoa ”kuudenneksi evankelistaksi”. Hän toivoo kuulijan lähtevän konsertista ”uutena ihmisenä”. Aina sen aistii, milloin ”Jumala on salissa”, hän toteaa.

– Emme tosin koskaan ole jumalallisen läsnäolon arvoisia, mutta mitään inhimillistä ponnistusta ei tule laiminlyödä sen saavuttamiseksi.

– SM

Usko on...

Mitä usko on? ”Luja luottamus siihen, mitä toivotaan, ojentautuminen sen mukaan, mikä ei näy.” ”Sielun ankkuri, varma ja luja.” Usko tarttuu Jumalan lupauksiin. ”Sen, joka Jumalan tykö tulee, täytyy uskoa, että Jumala on ja että Hän palkitsee ne, jotka häntä etsivät.”

Jokainen ihminen, jonka maa päällään kantaa, on määrättyssä mielessä uskovainen. Jokainen uskoo johonkin, ateisitiikin. On pakanauskontoja eri muodoissaan. Samoin kristinuskoa. Ihminen on luotu sellaiseksi, että hän uskoo johonkin. Uskoa se on epäuskokin!

Usko odottaa täyttymystään. Raamattu ja historia on annettu ihmisille uskon vakuudeksi. Myös luonnon kirja vahvistaa uskoamme Jumalaan. Äskettäin katselin taivaalle ja näin siellä kauniin sateenkaaren. Se muistutti Jumalan lupauksesta, ettei hän koskaan enää hävitä maata vedenpaisumuksella. Eri puolilla maapalloa luonto todistaa, että sellainen on kerran ollut, mutta ei tule koskaan enää.

Mutta ”kun ihmisen Poika tulee, löytäneekö hän uskoa maan päältä?” Kyllä uskoa on. Maailma pullollaan. Mutta Jeesus tarkoittaa oikeaa uskoa. Väärää uskoa on paljon. Aito usko on armolahja Jumalalta.

Usko on voimavara. Se liittyy vahvasti toivoon. Usko on kuin korkea vuorenhuippu, jonka laelta tähyämme kauas avaruuden taivaanrantaan, missä oikea kotimme odottaa. Tai se on myrskyisen pimeä, aaltoileva ulappa, jossa elämänpurtemme ponnistelee kohti taivaan satamaa, jossa valot tuikkivat suuntaa sanellen. Tai se on rosoisten kivien laaksoissa kulkeva tie, joka välillä vie kirkastusvuorille.

Puhutaan uskon kestävydestä. Us-

”Olemme tiedemiehiä, työskentelemme sen parissa, mitä tiedetään” (Antonio Ereditato). Tieto, ettei mikään hiukkanen voi liikkua valoa nopeammin, on pian pelkkää uskoa, jos Euroopan hiukkasfysiikan tutkimuskeskus CERN on oikeassa ja neutriinot päihittävät valon nopeuden 60 nanosekunnilla. Ellei se ole mittausvirhe, joudutaan muuttamaan käsityksiä nykyisestä ”tieteellisestä” tiedosta. Mutta onko se niin ”vaarallista”? (Lähteet: HS 22.9.2011; SvD 23.9.2011)*

**) nanosekunti: 1 miljardisosa sekuntia*

koa koetellaan. Miksi? Koska ainoastaan Jumal'n armon avulla koettu tinkimätön usko kestää, ja näin lankeamattomat maailmat saavat iloita Jeesuksen täytetyn työn hedelmistä ihmisessä.

”Seitsemästi vanhurskas lankeaa, mutta nousee jälleen.” Niin usein touhuanne ajallisten asioiden parissa, ettei tahdo jäädä aikaa taivaallisten asioiden ajattelemiseen, hiljentymiseen ja Pyhän Hengen kutsun kuuntelemiseen – se on: uskon harjoittamiseen.

Tarkistakaamme päivittäin, vaellamme uskossa Jeesus-tiellä – ainoalla, joka vie perille. Uskon päämäärä on iankaikkinen elämä taivaassa.

Onko Jeesus minun elämäni, sinun elämäsi Herra tänään, huomenna ja kautta ikuisuuden?
– Ilmi Viljalehto

Uskot pois? Uskomisen trendejä tutkinut amerikkalainen kolmikko (**Abrams, Yapple, Wiener**) arvioi, että uskonto on menossa ”kohti täydellistä hiipumista” tämän vuosisadan aikana mm. seuraavissa maissa: Suomi, Tsekki, Hollanti, Itävalta, Sveitsi, Irlanti, Kanada, Australia ja Uusi-Seelanti. Suomalaisista oli vuonna 2008 uskonnottomia 16,9 %, vuonna 2050 heitä lasketaan olevan 41 %. (Aamulehti 18.9.2011) . Utinen ei kerro, missä tutkituista 85 alueesta uskontoa vielä saattaa olla jäljellä 100 vuoden kuluttua.

–SM

Merikotka? Sorsa? Ei, vaan naakka. Katselemalla sorsia ja lokkeja se on oppinut monia vesilintujen elkeitä. Uinti ei vain onnistu.

Kamera, jolle ei voi filmata

Mihin mahtuvat taivaassa kaikki kirjat, mitä kukin ihminen on eläessään tehnyt, sanonut, ajatellut (Ps. 139:16)? Sulkakynien ja savitaulujen aikaan eläneiltä tämän ymmärtäminen on vaatinu enemmän uskoa kuin nykyiseltä tiedonsiirron ja tallennustekniikan sukupolvelta. Mutta Jumalan tekniikkaan verrattuna taitomme on yhä kovin alkeellista: ”Jo *kaukaa* sinä näet aikeeni... Kielelläni ei ole yhtäkään sanaa, jota sinä, Herra, et tuntisi...” (Ps. 139:2, 4).

Aivotutkijat pystyvät melko pitkälle rekisteröimään tunteitamme ja tuoreen

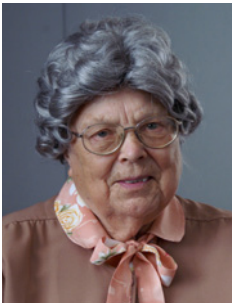
uutisen mukaan jopa rekonstruoimaan aivoihin tallentuneet näköhavainnot digitaaliseksi videoksi ja päätelemään siitä, mitä filmiä olemme juuri katselleet (HS, 23.9.2011). Täydellinen ajatusten lukeminen vielä kangertelee.

Siihen suuntaan kuitenkin pyritään. Britanniassa on kehitetty kamerajärjestelmä, jonka väitetään 90 % varmuudella paljastavan valehtelun suoraan ihmisen kasvoilta. Kameroita on tarkoitus käyttää mm. turvatarkastuksissa (HS, 13.9.2011). (Miksei jalkapallokentillä, missä ”filmaaminen” – teeskentely ansiottoman edun saamiseksi – on sangen yleistä?).

Ruotsin ”Luontokuvaaja 2011” menetti sekä tittelin että maineensa, kun kävi ilmi, että kuva oli kooste: omaan kuvaan oli internetistä poimittu ilves. Miksi fuskata? Halu voittaa ja tarve olla parempi kuin onkaan, hän selittää.

Jumala ”tietää kaiken” (Ps. 139:6). Hänelle ei voi ”filmata”, ei yrittää olla anka, jos on naakka. Vastavuoroisesti Jumala ilmaisee itsensä ja tiedottaa aikeistaan niin profeetoille (Jer. 29:11; Aam. 3:7 ja. 4:13) kuin meille tavallisille ihmisillekin: ”*Simulle, ihminen*, on ilmoitettu, mikä on hyvää. Vain tätä Herra sinulta odottaa: tee sitä mikä on oikein, osoita rakkautta ja hyvyttä ja vaella valvoen, Jumalaasi kuunnellen” (Miika6:8).

– SM

Eläväksi vai kuolleeksi uhriksi?

Jokin aika sitten muuan nuori nainen kertoi ruotsalaisessa päivälehdessä testamenttaavansa koko ruumiinsa kuolemansa jälkeen lääketieteen käyttöön. Raumalainen **Mirjam Ketunen** teki muutama vuosi sitten samoin. Sitä ennen hän oli antanut elämänsä elävänä uhrina ”pelastustieteen” käyttöön mm. seurakuntatyöntekijänä, sympatiakerääjänä, lähimmäisten auttajana, hyvänä kuuntelijana, avustuspalvelun sukankutojana, paikallisseurakunnan läsnäolijana, talousvastaun kantajana. Kuolleita tarvitaan lääketieteen koulutuksen tason turvaamiseksi. Vielä suurempi tarve on elävien elimistä elinsiirtoihin toisille eläville. Elävänä tai kuolleena, ruumiinsa tai sen osien lahjoittamiseen tarvitaan vapaaehtoinen suostumus. Itse asiassa henkilön aktiivinen hakeutuminen luovuttajaksi eläessään. Jeesus sanoi: ”Minä annan henkeni... Kukaan ei sitä minulta riistä, itse minä sen annan pois” (Joh. 10:17, 18). Jumalan järjestelmässä kaikki perustuu vapaaehtoisuuteen. Edes taivaaseen ei pakoteta ketään.

– SM

Haluatko palvella lääketiedettä elävänä tai kuolleena? Ks. www.doneraorgan.se

KUVA: ESKO MÄKIVIERIKKO

Paul Sundqvist (vas.) on erinomainen valokuvaaja. Hänen otoksensa ovat levinneet kaikkialle maailmaan. Kuinka monen Hjälpaktion-esitteen kuvat ovat hänen ”silmäalaansa”, sitä tuskin hän itsekään tietää. Tunnusomaista Paulin kuville on korkea tekninen taso, ammattimainen sommittelu ja näkemys – kyky ”sanoa” jotakin kuvillaan. Eeva-Liisa Vihermö (oik.) toimi tulkkina.

94-vuotias bumerangin heittäjä

Pastori Paul Sundqvist, 94, Tukholman ruotsalaisesta adventtiseurakunnasta, on osallistunut Hjälpaktioniin 76 vuotena. Mikä innoittaa vielä lähtemään liikkeelle?

– Se, että on omin silmin nähnyt tarpeet.

Paul on aikoinaan ollut lähetystyössä mm. Afrikassa. Mutta on hänellä toinenkin syy:

– Hjälpaktion on kuin bumerangi, kun sen heittää, se tulee aina takaisin – siunauksena.

Määrätietoisen, organisoidun avustustoiminnan teologiseksi perusteeksi hän antaa tekstin Matt. 25:40: ”Kuningas vastasi heille: ’Totisesti: kaiken, minkä te olette tehneet yhdelle näistä vähäisimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle.’” Näistä ja monista muista superveteraanikerääjän ajatuksista Tukholman suomalainen adventtiseurakunta sai inspiroitua 10.9.2011. Keräysmenetelmistä kaikki ovat hänen mielestään hyväksyttäviä, mutta itse hän käy ovelta ovelle, koska pitää ihmisten tapaamista tärkeänä.

– Helena Tanttari/SM

Ideahanat auki!

Ideoita keräystavoista ja tempauksista vastaanotetaan! Perinteinen keräysmateriaali (lippaat, listat, esitteet) saatavana! Tiedustelut: Helena Tanttari, puh. 08-768 46 87.

”Millä mitalla te mittaatte, sillä teille mitataan.”
– Jeesus

Syysjuhlat

1.10.2011

Arja & Onni
Rytkönen

Suomesta vierailevat.

10.00 Raamattutunti

11.15 Jumalanpalv.

Ruokailu

13.30 Iltapäivähekti

TERVETULOA!

Tukholman

Suomalainen

Adventtiseurakunta,

Olof Palmes gata 25,

3. kerros

Tukholma

*Ethän
jää yksin!*

Syksyn 2011 vierailijat

- 24.09. *Veikko Leppänen* Suomesta vierailee
Ehtoollinen jumalanpalveluksen yhteydessä.
01.10. SYYSJUHLAT. *Arja & Onni Rytkönen* Suomesta
(ks erillinen ilmoitus s. 18)
05.11. Kansainvälinen jumalanpalvelus ruotsal. kirkossa
(Olof Palmes g. 25, katutaso)
10.12. *Armo Kuoppakangas* Suomesta

Tilaisuudet alkavat raamatuntutkistelulla **klo 10.00.**
Jumalanpalvelus **klo 11.15**

Huom!

19.11. Musiikkiuokio jumalanpalveluksen paikalla.
17.12. Rukouskokous jumalanpalveluksen paikalla.
Muutokset mahdollisia.
Tiedustelut: sihteeri *Tuulikki Hagström* **08-500 81 907**

Saaristo – maailman ensimmäinen maisema, ollut jo ennen Eedeniä (1 Moos. 1: 9, 10)! Muistona kaunein säästetty Suomen ja Ruotsin välille...

Hemmottelua

Kesän retki Ahvenanmaalle 13.8.2011 osoittautui hemmotteluhetkeksi. Se alkoi jo laivalla. Kun erään pois jääneen etukätehen maksettu aterialippu oli jäädä käyttämättä, paikalle osui ”sattumalta” eri matkaa saapunut toinen osallistuja, jolle brunssi tuli kuin tilauksesta.

Perillä Maarianhaminassa paikallisen seurakunnan emännältä oli unohtunut yhteisen aterian keskeinen aines, leipä, kotiin. Yksi Tukholman ryhmäläisistä (Liisa Melto) oli ”sattunut” leipomaan ja ilman mitään ennakkosopimusta tuonut tullessaan kassillisen – leipää.

Sanan leipäpöydän kattoi Eeva-Liisa Vihermö, höysteenä Eskon Mäkvierikon huuliharppusoolo, latvialaisen Janinin hanurisoolo ja Tukholman ”tyttöjen” (keski-ikä 60+) laulu. Aram Mäkvierikko toi lähetysterveiset. Meri ja sää olivat tuplapiste ü:n päälle: Überfluss! Ylenpalttista. – SM

P.S. Tänä vuonna 150 vuotta täyttävään Maarianhaminaan kannattaa poiketa, kuten koko Ahvenanmaalle saaristoi-neen. Seurakunta kokoontuu lauantaisin klo 14 (huom. aika) osoitteessa **Alandsvägen 36.**

Tukhoman
Suomalainen
Adventtiseurakunta
SRK:N VASTAAVA
Eeva-Liisa Vihermö
0176-124 05
SIHTEERI
Tuulikki Hagström
08-500 81 907

CD-tallenteet
vierailijoiden
puheista:
Helena Tanttari
08-768 46 87

KUVA: ARAM MÄKVIERIKKO

Rolf Bromme Yläsalissa 2009, säestäjänä Vieno Roine.

Tulossa CD

”Sångers för själen”

Rolf Bromme, laulu
Anouchka Mukherjee, piano
Mm. Schubert, Sibelius,
Grieg, R. Strauss, Fauré,
Wagner, Mahler, Franck
Romantiikan ajan helmiä.

Elämän käyttöohje –
rakkauden käskyt
nykyihmisen arkeen.

Puh. **08-768 46 87**

Tuletko ystäväkseni?

Viime aikoina sähköpostiini on yhä useammin tullut viestejä, joissa tutut tai tuntemattomat tarjoavat minulle tilaisuutta päästä heidän nettiyhteisöystäväkseen. Facebook, LinkedIn, Tagged, Netlog, Twitter, Orkut, Hi5, Badoo, Friendster... Suurin on Facebook, joka on koukuttanut peräti 750 000 000 käyttäjää eri puolilla maailmaa. Valtaosa kertoo Naamakirjassa kavereilleen, mitä ovat tehneet – syöneet, käyneet lenkillä, mitä katsoneet, lukeneet, puhuneet ja keitä tavanneet – mitä nyt ovat Facebookin lukemiselta ja kirjoittamiselta ehtineet. Yhä useampi kun istuu yhä suuremman

"Saat 500 kr, jos 'tykkäät' tästä Facebookissa!", mainos houkuttelee. Hm... Me tykkäämme ihan ilmaiseksi, mutta vain oikeasta turkista, johon voi oikeasti upottaa kuononsa. Digi-dogit eivät ole koskaan tassun ulottuvilla juuri silloin, kun korvantaustaa oikein rapsututtaa...

osan ajastaan tietokoneen ruutu ja Facebook-ohjelma avoinna edessään, työpaikallaankin. Verkkoyhteisöstä on tullut heille pyydys, verkko tai katiska, johon on jääty kiinni. Tilasto kertoo, että Facebookin ääressä istutaan yhteensä huikeat 700 miljardia (700 000 000 000) minuuttia kuukaudessa.

Facebookia on verrattu aikuisten hiekkalaatikkoon, jolla jokellellaan ja hihitetään, kiljutaan ja itketään yhdessä ja kaikkien kuullen. Kenelle tekstit ja kuvat lopulta päätyvät, siitä hiekkalaatikolla ei tiedetä mitään. Kaikkein henkilökohtaisimmatkin valokuvat jäävät viime kädessä Facebookin omaisuudeksi, takaisin niitä on turha pyydellä. Mitä niille aikanaan tapahtuu, sen tietää vain Facebook.

Facebook on nykyään monessa mukana. Sen kautta kulkee kutsu ja ilmoittautuminen erilaisiin tapahtumiin, kokouksiin ja tilaisuuksiin, jopa sairastumisilmoitukset työpaikoille. Ilman Facebookia voit jäädä vaille yhteydenottoja ja samalla tärkeitäkin tietoja. Uusimmat uutiset kuitenkin kertovat, että Facebookin suosio länsimaissa on hiljalleen kääntymässä laskuun. Palvelun kautta leviävät virukset, yksityisyyden suojan puutteet ja mainokset alkavat kyllästyttää käyttäjiä. Kaikelahan on aikansa, Facebookillakin. Tulenko siis ystäväksesi? Kaikin mokomin, mutta verkkoon tai katiskaan en ui.

– Ari Laitinen

PS. Kuulutko muuten Kuninkaan ystäviin? Milloin ja miten sait kutsun? Tapailleteko? Entä yksityisyyden suoja – vuotaako tieto ystävydestänne muille, vai pidätkö asian omana tietonasi? Kerropa seuraavassa Yläsalissa!

– Sama